

Šest let S knížkou do života. Co na to rodiče, knihovny a obce v ČR

Praha, Senát PČR 23. 4. 2023

Zlata Houšková a organizační tým projektu

S KNÍŽKOU DO ŽIVOTA

skip

„Dětem moc pomáhá, kdž jim čteme. Začít můžeme u neimenších, třeba kontrastními knížkami. Někdy máme pocit, že je na knihu ještě brzy, ale opak je pravdou. Budujeme tak návyk práce s knihou, který dítěti do budoucna pomůže a usnadní mu spoustu práce.“

psycholingvistka Sára Zelená (zabývá se osvojováním jazyka u dětí)

Projekt S knížkou do života (Bookstart) v České republice

- **Projekt jsme zahájili v r. 2018** (i s první konferencí v Senátu pod záštitou paní senátorky MUDr. Aleny Dernerové)
- **Za 6 let trvání projektu máme řadu pozitivních výsledků** (a jsme na ně hrdí)
- **K tomuto tvrzení nás opravňuje reflexe projektu ze zapojených knihoven i od některých zřizovatelů, ale především reakce dětí a rodičů**

Třikrát za všechny

- *Moc krásny projekt, rádi na setkání chodíme.*
- *Je to moc hezká akce, vždy si to s dětmi moc užijeme.*
- *Akce s Bookstartem jsou naprosto úžasné. Největším přínosem je za mě zaprvé představení nových inspirativních knih jak dětem, tak především rodičům, ale také kreativní a přístupnější představení děje právě dětem (prostřednictvím her, úkolů...). Za mě je to jeden z nejlepších projektů pro děti, co existuje.*

S KNÍŽKOU DO ŽIVOTA

skip

Víme, co nám (zatím) chybí

- **Dlouholetá tradice, intenzivní spolupráce např. s porodnicemi (UK), velkorysá podpora státu (Polsko)**
- **Dostatečné množství zapojených knihoven i oslovených rodin**
- **Hlubší průzkum dopadů/efektů projektu**
- **Profesionální zázemí zajištění projektu** (celou organizaci projektu zajišťuje dvanáctičlenný dobrovolnický tým SKIP, složený sice z profesionálů, kteří tuto práci vykonávají nad rámec svých povinností)

Nejsme v tom sami

- I my máme partnery a příznivce a i díky nim je projekt stále úspěšnější

Děkujeme za podporu:

- obcím
- některým krajům (Královéhradecký, Moravskoslezský, Středočeský, Zlínský, Plzeňský a Karlovarský) – většina z nich projekt podporuje/hodlá podporovat dlouhodobě!!!
- a především samozřejmě všem zúčastněným knihovnám
- i dalším partnerům

skip

Naši partneři

- Ministerstvo kultury ČR
- Národní knihovna
- Čtení pomáhá - každý
- Puntík
- Tympanum – audioknihy
- CREW
- Jirout reklamy
- Textile Store

MINISTERSTVO
KULTURY

MŮJ PRVNÍ ČASOPIS

PUNTIK

TYMPANUM
audioknihy

CREW

JIROUT
REKLAMNÍ AGENTURA

Naši partneři

- Kukatkoo
- Knihovně a tiskárně pro nevidomé K.E. Macan
- Dříve (třeba se k nám ještě vrátí) také:

**ALBI, Audiotéka, Elektrárna Opatovice, EMBA, MetLife,
Nadace ČEZ**

Děkujeme!

Co jsme (zatím) zvládli I.

- **Počet zapojených knihoven (obcí): 398** z původních 120 (plus knihovny asociované), při knihovnách **stovky nových klubů pro děti 0 – 6 let**, v rámci projektu **tisíce akcí**
- **Počet oslovených rodin: 111 500**
- **Není to málo, ale chceme víc...**

S KNÍŽKOU DO ŽIVOTA

skip

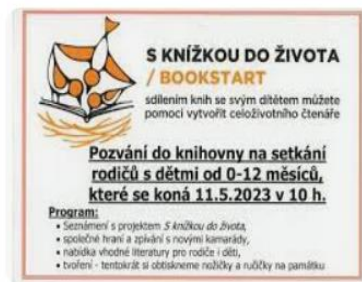
Facebook
Knihovna Horka nad ...

Knihovna Václava Čtv...
S knížkou do života (...)

Knihovna města Hrad...
Klubík Dráče – O koh...

Město Pečky
Bookstart S knížkou do života - Město P...

Knihovna města Hrad...
Klubík Dráče – O Kob...

Knihovna města Hrad...
Klubík Dráče – O Sm...

Knihovna Žabeň
Bookstart - S Pulečk...

Knihovna města Hradc...
Klubík Dráče - Barevn...

Infocentrum Humpolec
Knihovna Humpolec - A...

Knihovna města Hradc...
Klubík Dráče - Naštěstí...

Facebook
Městská knihovna Svatopluka Čecha v P...

Knihovna města Hradc...
Klubík Sovička – Lucin...

Vzdělávání Jesenicko
letáček_(1).jpg

Městská knihovna Frýdek-Místek
Městská knihovna Frýdek-Místek

Facebook
Městská knihovna ve S...

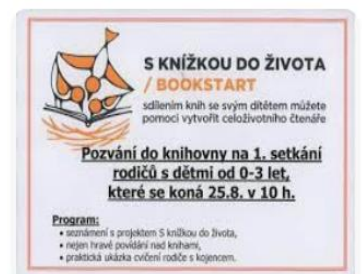
Zalézáme si ve čtvrtek
6.10. od 10 hod.

11. 1. 2023 v 10:00 hodin

24. 4. 2023 v 10:30 hod.

1. setkání rodičů s dětmi od 0-3 let, které se koná 25.8. v 10 h.

20. 10. 2023 v 9:30 hod.

16. 10. 2023 v 16:30 hod.

14. 12. 2022 od 16:30

5. prosince od 10:00

S KNÍŽKOU DO ŽIVOTA

skip

Zakládací listina

KLUB PALEČEK

Q-CONNECT

Co jsme zvládli II. – vydané knížky

- **Pro děti: 5 originálních titulů** (3 pro věk 0 – 3 roky, 2 pro věk 3 – 6 let, nové tituly vždy po 3 letech)
- **Pro rodiče: 1 postupně inovovaná příručka, 5 pravidelně rozšiřovaných bibliografií doporučené literatury**
- **Vydání i pro zrakově a sluchově znevýhodněné rodiny**
- **Rozšiřující se úspěšná spolupráce s renomovanými autory a výtvarníky**
- **Pro knihovny: 6 metodických příruček k projektu**

S knížkou do života (Bookstart)
Jak opravdu vstoupit S knížkou do života
Metodická příručka pro práci knihoven s rodiči a dětmi v novorozeneckém a kojeneckém věku

NK
MINISTERSTVO KULTURY
skip

Projekt S knížkou do života a čtenářská gramotnost
Metodická příručka pro práci knihoven s dětmi ve věku 3-6 let

MINISTERSTVO KULTURY
skip

Projekt S knížkou do života (Bookstart) a logopedická prevence
Metodická příručka pro práci knihoven

PADY, NÁMĚTY A SCÉNÁŘE
na setkání rodičů s jmenšími čtenáři v knihovnách

MINISTERSTVO KULTURY
skip

NAŠE KOČKA STRAKATA
Náš kočka strakata měla čtyři kotata, první bílá, druhé bílé, třetí žluté, roztomilá, a to čtvrté strakate, po mamince okate.

SEL JANEČEK NA KOPEČEK
Sel Janeček na kopeček, hrál píseň o ovčákovi a losketu barana ve zlatém ropahu.

BEŽÍ LIŠKA K TABORU
Beží liška k Taboru, mrazí pytlík zástruhy. Ježek za ni poospáchá, že jí pytlík rozspáchá.
Bílá, zupčika, bílý za ní, seber jí to kořeně! Liška se jim schovála, ještě se jim vyhnala.

JA MAM KONĚ, VSRANY KONĚ
Ja mám koně, vsrany koně, to jsou koně mé. Když je jim dám obovku, oni běží do sluku. Ja mám koně, vsrany koně, to jsou koně mé.
Ja mám koně, vsrany koně, to jsou koně mé. Když je jim dám jetelce, oni slukou veselce. Ja mám koně, vsrany koně, to jsou koně mé.
Ja mám koně, vsrany koně, to jsou koně mé. Když je jim dám ovce, oni slukou veselce.

ilustrovala Marhélka Vydrová
PŘEDČÍTÁNKY

Co jsme zvládli III. – naše elektronické zdroje a prezentace

- Web <https://www.sknizkoudozivota.cz/>
- Zpravodaj 4x ročně <https://www.sknizkoudozivota.cz/zpravodaj/>
- Facebook <https://cs-cz.facebook.com/sknizkoudozivota/>,
- Instagram <https://www.instagram.com/sknizkoudozivota/>
- Youtube kanál
[https://www.youtube.com/channel/UCx5ULBinSFCujcFhaBv32bA/
playlists](https://www.youtube.com/channel/UCx5ULBinSFCujcFhaBv32bA/playlists)
- Prostor na <https://eu.zonerama.com/Sknizkoudozivota/543271>

A ještě

- Desítky seminářů, workshopů, školení, přednášek a konferencí face-to-face i on-line ve všech krajích ČR
- Desítky (stovky?) jednání a konzultací se zastupiteli i představiteli obcí/měst, krajů i státu
- Desítky jednání s potenciálními partnery a sponzory, firmami
- Desítky jednání s autory, interprety krásného slova, výtvarníky, pedagogy a psychology

skip

PROČ????

Předpokládané přínosy pro jednotlivce – děti

- Růst čtenářských kompetencí a vztahu ke čtení
- **Rozvoj komunikace a vztahů v rodině, společně strávený čas**
- Růst myšlení, fantazie, růst potenciálu studijních kompetencí

Přínosy pro děti (dle rodičů)

- **Baví se, akce je motivují k zájmu o knihy a čtení; i děti, které zprvu čtení nebavilo, si je oblíbí**
- **Zábavnou a nenásilnou formou se učí nové věci, získávají nové kompetence**
- **Užívají si společnost vrstevníků a současně bezpečí rodiny**
- **Naučí se chodit do knihovny i to, jak se tam chovat**
- **Jsou lépe připraveny na školní začátky (příklad z Přelouče)**

Přínosy pro děti (dle rodičů a knihoven)

- ***Osvědčilo se, že čím mladší děti začnou chodit do knihovny, tím více potom čtou. Obecní knihovna Bukovec***
- ***Děkujeme za inspirativní setkání, i díky nim má dcerka zabranou půlku knihovny svými knížkami, které by byla ochotná poslouchat klidně celý den, zlobí se, když už musí jít spát a nebo máme jiné plány:)* maminka – čtenářka z Knihovny Jiřího Mahena, Brno**

S KNÍŽKOU DO ŽIVOTA

skip

Předpokládané přínosy pro jednotlivce – rodiče

- Rozvoj komunikace a vztahů v rodině, společně strávený čas
- **Lepší vztah ke čtení a dětské literatuře**
- Znalosti a rozhled v produkci literatury pro děti i rodiče
- **Získání nových kompetencí v práci s knihou**
- Navázání vztahů a komunikace s podobnými rodinami
(přínos pro rodiče na rodičovské dovolené)

Přínosy pro rodiče (zpětná vazba)

- **Smysluplně využitý společný čas v rodině**
- **Lepší orientace v literatuře pro děti a její kvalitě**
- **Motivace k četbě dětem (rodinné čtení)**
- **Inspirace k novým formám práce s knihou a dítětem, větší sebevědomí v této oblasti**
- **Pravidelné rodinné návštěvy knihovny (včetně tatínků), četnější a sofistikovanější půjčování knih**
- **Nové vztahy s rodinami se stejně starými dětmi v obci (příklad z Přelouče)**

Přínosy pro rodiče (zpětná vazba)

- *Za Bookstart jsme rády a především jsou za něj rádi rodiče s dětmi, kteří k nám chodí a dávají nám velice pozitivní a nadšenou zpětnou vazbu, o čemž hovoří stále narůstající poptávka... Městská knihovna Frýdek-Místek*
- *Bookstart hodnotím neskutečně pozitivně – obecně díky lektorkám, které umí nadchnout děti ke čtení a navíc v tak kreativním a podpůrném prostředí... Dopad v naší rodině byl navíc plusový v tom, že jsem jako čerstvá máma postupně získávala přehled o kvalitní dětské literatuře. Za to jsem neskutečně vděčná... Mohla jsem tak rovnou své dceři nabídnout kvalitní obsah bez přešlapu...
maminka – čtenářka Knihovny Jiřího Mahena, Brno*

Přínosy pro jednotlivce – knihovnice/ci

- **Růst kvalifikace**
- **Uspokojení z dobré, efektivní a oceněné práce**

Přínosy pro knihovnice/knihovníky (zpětná vazba)

- ***Projekt nám přivádí do knihovny další a další malé čtenáře s rodiči, kteří zde tráví společný čas. Rozvíjí naše schopnosti a dovednosti, obohacuje nás. Knihovna města Hradce Králové***

Přínosy pro komunitu

- **Budování vztahů v obci, nová komunita maminek/rodičů s dětmi (mnohdy jediná příležitost)**
- **Zlepšování prorodinné politiky v obci**
- **Efektivnější využití investovaných prostředků (např. do knihovny)**
- **Propojení organizací s obdobnými cíli v obci**
- **Růst perspektivního vzdělanostního potenciálu v obci**

Přínosy pro komunitu (zpětná vazba)

- ***Vznikla krásná komunita, která se neustále proměňuje, a my nepochybujeme o smysluplnosti projektu a vynaloženého času. Účast na akcích je velmi dobrá a neustále se zvyšuje. Městská knihovna Hořice***
- ***Projektu Bookstart jsme se zúčastnili poprvé a myslíme si, že má velký smysl... Velmi dobře se nám osvědčila spolupráce s místním rodinným centrem. Podobně bude koncipován také projekt v roce 2024. Městská knihovna Milovice***
- ***Děkujeme za úžasný projekt. Zde na malé vesnici je maminkami s dětmi velmi oblíbený i jako komunitní setkávání... Obecní knihovna Lovčice***

S KNÍŽKOU DO ŽIVOTA

skip

Předpokládané přínosy pro společnost

- Efektivní uplatňování prorodinné politiky v praxi
- Růst čtenářské a funkční gramotnosti mladé generace
- Růst vzdělanostního potenciálu ve společnosti

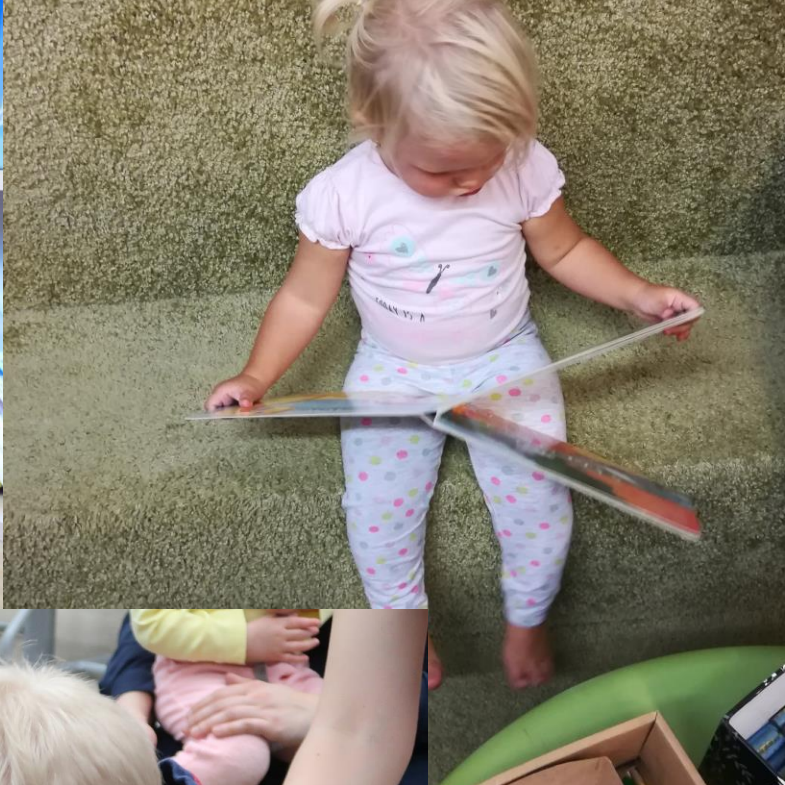
Předpokládané přínosy pro knihovnu(y)

- **Růst počtu čtenářů/uživatelů, návštěvníků, výpůjček**
- **Růst procenta mužů (tatínků), také stakeholderů, dobrovolníků**
- **Růst prestiže a popularity knihovny**
- **Posilování komunitní role knihovny**
- **Výchova ke čtenářství = čtenáři do budoucnosti**
- **Podpora obcí/krajů = lepší vybavení a bohatší fond dětských odd.**
- **Růst kompetencí knihovnic/íků**

Přínosy pro knihovnu(y) – zpětná vazba

- Růst počtu čtenářů/uživatelů, návštěvníků, výpůjček – **potvrzeno**
- Růst procenta mužů (tatínků) – **potvrzeno**
- Růst prestiže a popularity knihovny (viz např. Přelouč) – **potvrzeno**
- Posilování komunitní role knihovny – **potvrzeno**
- Růst kompetencí knihovnic/íků – **potvrzeno**
- Podpora obcí/krajů = lepší vybavení dětských odd., bohatší fond ale také např. výtah do knihovny aj. – **potvrzeno**
- Výchova ke čtenářství = čtenáři do budoucnosti – **ještě musíme počkat**

Přínosy pro knihovnu(y) – zpětná vazba

- ***Propojením projektu s Vítáním občánků naší městské části jsme dosáhli větší informovanosti o naší činnosti v rámci komunity. Knihovna Praha 20 – Horní Počernice***
- ***Domníváme se, že je tento projekt pro naši knihovnu důležitý. Tímto děti připravujeme na povinnou školní docházku a jsou lépe seznámeny s prostorem knihovny, který pak nemají problém navštěvovat. Městská knihovna Dobříš***

Přínosy pro knihovnu(y) – zpětná vazba

- *Dva roky získáváme praxi i s malými dětmi do tří let. Po každém klubíku, máme nové postřehy, co uděláme příště jinak a lépe...
Městská knihovna Rychnov nad Kněžnou*
- *Během 5 let, kdy s kolegyní Bookstart připravujeme, nám počet rodičů a dětí vzrostl do té míry, že jsme musely udělat dva běhy za sebou...
V posledním roce přibylo tatínků, kteří přijdou s dětmi, a ač jsou v ryze ženském kolektivu zpočátku nesví, odcházejí s úsměvem na rtech a příslibem další účasti. Knihovna Jana Drdy Příbram*

Přínosy pro knihovnu(y) – zpětná vazba

- *... Maminky si vyžádaly i častější setkávání. Městská knihovna Kutná Hora*
- *První děti, které prošly BS, jsou již ve 2. třídě. Všechny se do knihovny vrací... Z 10 dětí většinou 8-9. Městská knihovna Manětín*
- *... Protože se maminky rády setkávají, každý čtvrtek dopoledne máme navíc neformální a neorganizované setkání, které vzniklo na základě našich Knihomrňat. Městská knihovna Vrbno pod Pradědem*

S KNÍŽKOU DO ŽIVOTA

skip

Přínosy pro knihovnu(y) – zpětná vazba

- ***Za tento projekt jsme neskutečně vděční! Oživení v knihovně (i během běžné půjčovní doby) je prostě úžasné! Rodiče s dětmi se např. zapojují i do dětské čtenářské výzvy. Je radost být stále ve společnosti mladých rodičů a malých dětí! Obecní knihovna Bory***
- ***Děti to zkrátka pořád moc baví... Městská knihovna Tišnov***
- ***...Často totiž přichází celé rodiny. Jsem přesvědčená, že právě z těchto nejmenších dětí vyrostou velcí čtenáři, což je náš společný cíl... Obecní knihovna Horní Lideč***

Přínosy pro knihovnu(y) – zpětná vazba

- ***Ačkoliv jsme byli na začátku trošku skeptičtí, našla si naše Ptáčata pravidelný prostor v našem programu a dělají nám obrovskou radost. Městská knihovna Nymburk***
- ***A naše přání – máme jen jedno jediné. Aby to nadšení, s jakým zatím rodiče přichází se svými nejmenšími do knihovny, vydrželo a trvalo co nejdéle. Městská knihovna Havířov***

Do budoucna chceme

- Přesvědčit k zapojení větší počet knihoven, a tudíž
- **Oslovit více rodin (jednou snad všechny...)**
- Věnovat se dalším skupinám dětí/rodin s handicapem
- **Více se propojovat s partnery s obdobnými cíli...**
- Udělat řádný průzkum výstupů/efektivity projektu
- **Více o projektu publikovat**
- Přesvědčit k podpoře další kraje a aktivizovat stát

- **A také, aby se u nás děti a rodiče cítili... třeba takhle**

S KNÍŽKOU DO ŽIVOTA

skip

Vám, děti, přeji, abyste si toho poslouchání a čtení vrchovatě užily.

A poslouchejte dobře!

A vám, vážení dospělí, přeji totéž – abyste si dokonale užili té chvíle rodinné intimity, kdy někdo z Vás něco pěkného nahlas čte a děti zavrtané v pelíšku jak myšky jen poslouchají ani nedutají. Anebo dutají a zaujímají polohy takřka neuvěřitelné, jen aby se soustředily na všechna ta dobrodružství pohádková a kouzelná i životní a opravdová.

A víte, co za poučení jsem si za ta léta z celé té naší psychologické vědy odnesl? Ze to dobré, co dětem v tom jejich útlém věku předáme, to že v nich zůstane a ohlásí se, třeba až my tady ani nebudem.

A přivést je k tomu, aby měly rády knížky, je právě jedno z těch dobrých, ba vynikajících poselství, s jakými je pak s důvěrou můžeme pustit do světa.

Ještě jednou moc srdečně zdraví Váš starý dětský psycholog

Prof. PhDr. Zdeněk Matějček

skip

Děkuji za pozornost

Kontakt:

Zlata Houšková

e-mail: zlata.houskova@gmail.com

tel. 773 461 554

<https://www.sknizkoudozivota.cz/>